

МУЗИКАТА

*Музиката е много тънко нещо, да знаеш.
Затварям очи, когато свиря, защото мисля в музиката.
С тия снощи ми беше трудно да свиря,
защото гледам тъпанджията,
гледам глашника и не мисля за музиката.*

Демко Куртов

Демко: Алиш, нашата зурна е по-богата от вашата!

Алиш: Въздуха ви е по-богат. Но нашите песни са по-хубави от вашите!

Из диалог между кавракировски и гоцеделчевски зурнаджия

Трудно е да бъдат разчетени загадките на всяка инструментална музика, включително и на зурнаджийската от Югозападна България. Трудностите в случая произтичат от невъзможността със сигурност да бъдат установени източниците и механизмите на нейния произход, етапите в развитието ѝ, безкрайно разнообразните прояви на песенно-инструменталните и танцово-инструментални връзки в регистрираното днес състояние на тази традиционна музикална практика. Но независимо от тези принципни трудности осмислянето на документирания музикален материал дава възможности за определени аналитични и интерпретативни занимания с него.

ИЗПЪЛНЕНИЕ

/ЗУРНАДЖИЙСКАТА МУЗИКА КАТО КОМУНИКАТИВНО СЪБИТИЕ/

При изследването на зурнаджийската музика ще използваме изпълнителския модел като стратегия за анализ на изпълнителския процес. Изпълнителското пространство е йерархизирано, в него ролите са подредени според значението им за конструиране на музиката едновременно като текст и контекст. В центъра на това пространство е изпълнителят, чието усещане за аудиторията го кара да избере от достъпния репертоар конкретната музика. Освен интервюта с музиканти, базираме интерпретациите си на теренни наблюдения на съществуваща в естествени контексти зурнаджийска музика (сватби, календарни празници, селищни събори, фолклорни фестивали, музикантски събирания), описани с бележки и коментари върху аудиодокументацията, както и на видеозаписи на музиканти и аудитория в ситуации сватба, *сюнет* и музикантско събиране. Целта е да се анализира заедно с музиката и комплексът от музиканти и аудитория, тяхното поведение по време на изпълнението.

Всяко изпълнение е ново вникване в пресъздаваната музика [Blacking, 1992:307], представянето е пресътворяване. Като устна, писмено нерегистрирана, зурнаджийската музика илюстрира ключовото място на изпълнението като събитие в изследването на музиката като музикален феномен. Ако в класическия случай музикалното изпълнение включва композитор, изпълнител и слушател, при зурнаджийската музика свирачът е едновременно композитор и изпълнител. Връзката между слушател и изпълнител е много важна, изследването ѝ може да бъде начален момент в изучаването на